

- finpuls.com/ua/financial/reviews/news/Factoring-po-ukranski-shcho-strimu-zrostannya.htm
9. Фурман І. В. Процес формування ринку факторингових послуг в Україні: проблематика та шляхи розширення. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2013. Вип. 10 (4). С. 348–354.
 10. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

REFERENCES

- “Analytichniy ohliad rynku nebankivskykh finansovykh posluh Ukrainy za pidsumkom 2015 roku” [Analytical Review of the Non-banking Financial Services Market in Ukraine as of 2015]. Natsionalne reitynhove ahentstvo «Riurik», 2016. http://riurik.com.ua/documents/research/non_banks_4_2015.pdf
- “Analytichniy ohliad rynku nebankivskykh finansovykh posluh Ukrainy za 2017 rik” [Analytical Review of the Non-bank Financial Services Market of Ukraine for 2017]. Natsionalne reitynhove ahentstvo «Riurik», 2018. http://riurik.com.ua/documents/research/non_banks_2017.pdf
- Donchak, L. H., and Tkachuk, T. V. “Analiz faktorynhovykh operatsii v Ukraini” [Factoring Operations Analysis in Ukraine]. *Nainovyte nauchny postyzhennia*. 2015. <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/15494/1/Аналіз%20факторингових%20операцій%20в%20Україні.PDF>
- “Faktorynh po-ukrainsky: shcho strymuie zrostannia?” [Factoring in Ukrainian: What is Holding Back Growth?].

- Tsentr ekonomichnykh doslidzhen ta prohnozuvannia «Finansovy puls». 26.09.2018. <http://finpuls.com/ua/financial/reviews/news/Factoring-po-ukranski-shcho-strimu-zrostannya.htm>
- Furman, I. V. “Protse formuvannia rynku faktorynhovykh posluh v Ukraini: problematika ta shliakhy rozshyrennia” [The Process of Formation of the Factoring Market in Ukraine: Current Issues and Ways of Broadening]. *Ekonomichni nauky. Seria «Oblik i finansy»*, no. 10 (4) (2013): 348-354.
- Karakoi, T. S. “Pravove rehuliuвання факторингу в Україні як спеціальної фінансової послуги” [Legal Regulation of Factoring in Ukraine as a Specific Financial Service]. *Molody vcheny*. 2018. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/4/156.pdf>
- [Legal Act of Ukraine] (2003). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
- Momot, L. V. “Rozvytok faktorynhu v Ukraini” [Development of Factoring in Ukraine]. *Naukovi pratsi Natsionalnoho universytetu kharkovskoykh tekhnolohii*, vol. 21, no. 2 (2015): 100-107.
- “Pidsumky diialnosti finansovykh kompanii ta yurydychnykh osib (lizynhodavtsiv) za 2018 rik” [Results of Activities of Financial Companies and Legal Entities (Lessors) for 2018]. Ofitsiynyi sait Natsionalnoi komisii, shcho zdiisniuie derzhavne rehuliuвання u sferi rynkiv finansovykh posluh. https://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/FK/FK_IV%20kv_2018.pdf
- Volianska, L. O. “Stan i perspektyvy rozvytku faktorynhu v Ukraini” [Status and Prospects of Factoring Development in Ukraine]. <http://libfor.com/index.php?newsid=3288>

УДК 340.13

JEL: H61; H69; H72

АНАЛІЗ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД РОЗВИТКУ ІНТЕГРОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ «ПРОЗОРИЙ БЮДЖЕТ» В УКРАЇНІ

©2020 МЕЛЬНИЧУК Н. Ю.

УДК 340.13

JEL: H61; H69; H72

Мельничук Н. Ю. Аналіз концептуальних засад розвитку інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» в Україні

Вирішення важливих завдань, які сьогодні ставлять перед урядом, необхідно розглядати у площині наукової парадигми, що передбачає впровадження інтегрованих інформаційних технологій у процес управління публічними коштами як пріоритетного напрямку забезпечення прозорості бюджетних процесів і процедур на державному та місцевому рівнях. У цьому контексті особливої актуальності набуває дослідження існуючих концептуальних засад інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет», які визначені в законодавчій базі. Мета статті полягає у здійсненні аналізу концептуальних засад впровадження та розвитку інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» у ракурсі сучасних практик її використання. Систематизуючи й узагальнюючи існуючі теоретичні положення, було проаналізовано концептуальні засади розвитку системи «Прозорий бюджет» в Україні, вироблено пропозиції щодо змін головних положень Концепції створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет», запропоновано авторський підхід у трактуванні економічного поняття «система «Прозорий бюджет»», виокремлено завдання, функції створення досліджуваної системи, наведено переваги використання системи «Прозорий бюджет». У подальшому планується розширити дослідження в напрямі розвитку інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» та визначити її вплив на результативність управління публічними коштами в Україні.

Ключові слова: прозорий бюджет, управління публічними коштами, державне управління, бюджетна система, інформаційні технології.

DOI:

Бібл.: 12.

Мельничук Наталія Юріївна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національна академія статистики, обліку та аудиту (вул. Підгірна, 1, Київ, 04107, Україна)

E-mail: natasha_shevchuk_2012@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9410-3614>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/H-2935-2018>

Мельничук Н. Ю. Анализ концептуальных основ развития интегрированной информационно-аналитической системы «Прозрачный бюджет» в Украине

Решение важных задач, которые современность ставит перед правительством, необходимо рассматривать в плоскости научной парадигмы, что предусматривает внедрение интегрированных информационных технологий в процесс управления публичными средствами как приоритетного направления обеспечения прозрачности бюджетных процессов и процедур на государственном и местном уровнях. В этом контексте особую актуальность приобретает исследование существующих концептуальных основ интегрированной информационно-аналитической системы «Прозрачный бюджет», определенных в законодательной базе. Цель статьи заключается в осуществлении анализа концептуальных основ внедрения и развития интегрированной информационно-аналитической системы «Прозрачный бюджет» в ракурсе современных практик её использования. Систематизируя и обобщая существующие теоретические положения, были проанализированы концептуальные основы развития системы «Прозрачный бюджет» в Украине; предложены изменения в основные положения Концепции создания интегрированной информационно-аналитической системы «Прозрачный бюджет»; предложен авторский подход в трактовке экономического понятия «система «Прозрачный бюджет»»; выделены задачи, функции создания исследуемой системы; приведены преимущества использования системы «Прозрачный бюджет». В дальнейшем планируется расширить исследования в направлении развития интегрированной информационно-аналитической системы «Прозрачный бюджет» и определить её влияние на результативность управления публичными средствами в Украине.

Ключевые слова: прозрачный бюджет, управление публичными средствами, государственное управление, бюджетная система, информационные технологии.

Библ.: 12.

Мельничук Наталья Юрьевна – доктор экономических наук, доцент, профессор кафедры финансов, банковского дела и страхования, Национальная академия статистики, учета и аудита (ул. Подгорная, 1, Киев, 04107, Украина)

E-mail: natasha_shevchuk_2012@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9410-3614>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/H-2935-2018>

UDC 340.13

JEL: H61; H69; H72

Melnychuk N. Yu. Analyzing the Conceptual Bases of Development of the Integrated Information-Analytical System «Transparent Budget» in Ukraine

The important challenges that modernity poses to the government need to be seen in a plane of scientific paradigm that involves the introduction of integrated information technologies into the process of managing public funds as priority area to ensure transparency of budgetary processes and procedures at the State and local levels. In this context, research of the existing conceptual bases of the integrated information-analytical system «Transparent Budget», defined in the legislative framework, is of particular relevance. The article is aimed at analyzing the conceptual bases for the implementation and development of the integrated information-analytical system «Transparent Budget» in the perspective of modern practices of its use. The conceptual bases for development of the «Transparent Budget» system in Ukraine were analyzed in systematizing and generalizing the existing theoretical provisions; changes to the main provisions of the Conception for the creation of an integrated information-analytical system «Transparent Budget» are proposed; an author's approach in the interpretation of the economic concept of «Transparent Budget» is proposed; the tasks, functions of creating the researched system are allocated; benefits of using the «Transparent Budget» system are provided. In the future, it is planned to expand research towards the development of the integrated information-analytical system «Transparent Budget» and determine its impact on the effectiveness of public funds management in Ukraine.

Keywords: transparent budget, public assets management, public administration, budget system, information technology.

Bibl.: 12.

Melnychuk Nataliia Yu. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, The National Academy of Statistics, Accounting and Auditing (1 Pidhirna Str., Kyiv, 04107, Ukraine)

E-mail: natasha_shevchuk_2012@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9410-3614>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/H-2935-2018>

Забезпечення результативності державного управління фінансами вимагає використання сучасних підходів в управлінні публічними коштами в поєднанні з новітніми інтегрованими інформаційними технологіями. Згідно з вимогами міжнародної спільноти зробити процес планування та використання публічних коштів прозорим уряди різних країн у 2000-х роках почали використовувати у своїй діяльності інтегровані інформаційні технології, які відповідають не тільки тенденціям розвитку суспільства окремої країни, але й загальносвітовим засадам. Вони завоювали ключові позиції в системі управління державними фінансами.

В Україні, відповідно до кращих міжнародних рекомендацій Світового банку, Міжнародного валютного фонду та Міжнародного бюджетного партнерства, було розроблено та впроваджено інтегро-

вану інформаційно-аналітичну систему «Прозорий бюджет». Оскільки система «Прозорий бюджет» – нове явище, виникло ряд непорозумінь, які пов'язані, по-перше, із відсутністю достатнього досвіду в органах державної та місцевої влади щодо застосування такої системи в управлінні публічними коштами, а, по-друге, з браком інформації у населення щодо можливостей її використання як одного із важелів впливу на органи державної та місцевої влади. З огляду на це, виняткової актуальності набуває аналіз концептуальних засад розвитку інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» в Україні.

Наукове дослідження окреслених процесів є актуальним завданням у світлі перспектив інтеграції України в ЄС. Теорію і практику застосування інтегрованих інформаційних технологій в управлінні публічними коштами вивчали такі зарубіжні дослід-

ники, як Azad B., Faraj S., Goh J. [4], Chen Y., Chen H., Huang W., Ching R. [5], Ifinedo P., Davidrajah R. [6], Moon J. [7], Moon M., Welch E., Wong W. [8], Siau K., Long Y. [9], Singh H., Das A., Joseph D. [10], Srivastava S., Teo T. [11], Wong W., Welch E. [12] та інші. Серед вітчизняних учених варто виокремити наукові праці Ливдаря М., Ярошевич Н., Кондрат І. [2], Горбунова О. [1].

Мета статті полягає у здійсненні аналізу концептуальних засад впровадження та розвитку інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» у ракурсі сучасних практик її використання, що вже розпочаті.

У рамках реалізації Указу Президента України від 12 січня 2015 р. № 5 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2016 р. № 92-р «Про схвалення Концепції створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» [3] було вжито ряд заходів щодо впровадження інтегрованих інформаційних технологій у систему управління державними фінансами в Україні.

Концепція створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» складається із чотирьох розділів: Розділ I «Проблема, яка потребує розв'язання»; Розділ II «Мета і строки реалізації Концепції»; Розділ III «Очікувані результати»; Розділ IV «Обсяг фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів». Виокремлення вказаних розділів у цілому задовольняє та забезпечує сприйняття її головних положень.

Відповідно до змін, які вносилися чотириразово до запропонованої Концепції, в Розділі I «Проблема, яка потребує розв'язання» наведено принципи бюджетної системи України, передумови для створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» і запропоновано трактування економічного поняття «публічні кошти». На нашу думку, зміст вказаного розділу більше характеризує загальні засади, ніж проблеми. Тому вважаємо, що вказаний розділ необхідно перейменувати на Розділ I «Загальні положення Концепції» та доповнити його актуалізацією досліджуваного питання, трактуванням економічного поняття «система «Прозорий бюджет»», роз'ясненням складових досліджуваної системи з урахуванням сучасних тенденцій розвитку інтегрованих інформаційних технологій в Україні, розкриттям головних завдань і виокремленням переваг системи «Прозорий бюджет». У цьому напрямі пропонуємо такі доповнення.

Система «Прозорий бюджет» покликана не тільки вдосконалювати управління публічними коштами, але й:

- ✦ спростити бюджетний процес;
- ✦ реалізувати базові принципи бюджетних відносин;
- ✦ забезпечити прозорість бюджетного процесу;

- ✦ здійснити комплексний аналіз ефективності діяльності органів державної та місцевої влади;
- ✦ сприяти своєчасному виявленню та виправленню помилок або відхилень у досягненні поставлених цілей.

Головна ціль системи «Прозорий бюджет» полягає в підвищенні прозорості та відкритості діяльності органів державної влади перед зовнішніми користувачами та забезпеченні їх підзвітності шляхом створення єдиного порталу цієї системи з використанням інтегрованих інформаційних технологій. Кількість переглядів єдиного порталу одним користувачем є необмеженою. Головним координатором створення та розвитку системи «Прозорий бюджет» виступає Міністерство фінансів України, а її операторами – Міністерство фінансів України та Державна казначейська служба України. Органом, який контролює результати онлайн-взаємодії органів державної та місцевої влади між собою, із суб'єктами господарювання державної та комунальної власності та зовнішніми користувачами, зареєстрованими в цій системі, є Рахункова палата України.

Усі учасники бюджетного процесу та юридичні особи, що отримують публічні кошти, використовуючи систему «Прозорий бюджет», мають можливість діяти в межах чинного законодавства шляхом використання інформаційних технологій. Це дозволяє відразу оцінити планування й використання публічних коштів усіма учасниками управлінського процесу, порівняти результативність їх витрачання кожним з них у періоди та підвищити якість управління публічними коштами.

Система «Прозорий бюджет» дозволяє автоматизувати етапи складання, розгляду, затвердження та виконання бюджету. Через неї можна здійснювати моніторинг і прогнозування бюджетних показників, а також порівнювати їх з фактичними даними. Такий підхід значно знижує ймовірність можливих помилок і відразу ліквідує порушення, які, своєю чергою, призводять до порушення бюджетної дисципліни.

Інформація, що відображає рух публічних коштів, є відкритою та доступною. Відкриті дані – це бажаний спосіб розповсюдження публічної інформації серед громадян. Наявність відкритих даних про управління є одними із основних принципів системи «Прозорий бюджет» у період планування. Відкритий підхід може бути віднесений до всієї інформації, що публікується органом державної влади (реєстрів, досліджень, статистики, таблиць тощо).

Упровадження інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» в Україні зумовило необхідність нормативного закріплення параметрів функціонування, правил і порядку її використання всіма користувачами для забезпечення гарантій дотримання їх інтересів; відкриття модулів протягом 2016–2019 рр. (державного веб-порталу бюджету для

громадян; єдиного веб-порталу використання публічних коштів; державного веб-порталу реєстру проєктів соціального й економічного розвитку України; інструменту аналізу бюджетних показників (BOOST) на державному веб-порталі бюджету для громадян України; інтерактивні аналітичні інструменти щодо проведення порівняльного аналізу діяльності закладів вищої освіти, а також щодо бюджетних видатків на загальну середню освіту); створення підсистеми інформаційно-аналітичного забезпечення; створення модулів для виконання окремих функцій і модулів обміну даними (модуль Є-Контракт); відкриття максимального набору публічних даних та інформації щодо використання публічних коштів та управління публічними коштами на порталах.

Використання системи «Прозорий бюджет» дозволяє перейти до сучасних стандартів організації управління інформаційними потоками та створює передумови для підвищення результативності управління публічними коштами. Безперечно, система «Прозорий бюджет» значно спрощує бюджетний процес, складання та подання фінансової звітності, а також виключає необхідність багаторазового введення інформації вручну. Отже, необхідність використання системи «Прозорий бюджет» в Україні пов'язана, насамперед, з особливостями управління публічними коштами шляхом використання інтегрованих інформаційних технологій. Послуги, що надаються через систему «Прозорий бюджет», перш за все, відповідають потребам користувачів, стають тим ефективним інструментом, який здатний скоротити адміністративне навантаження та підвищити ефективність роботи у сфері планування та використання публічних коштів.

З огляду на зазначене, система «Прозорий бюджет» – це система організації державного управління, яка передбачає взаємодію органів державної та місцевої влади між собою, із суб'єктами господарювання державної та комунальної власності, з населенням у реальному часі та незалежно від місця їх розташування, в результаті якої є можливість отримати нормативну, статистичну та аналітичну інформацію про рух публічних коштів на всіх стадіях їх планування та використання, що сприятиме підвищенню результативності управління державними фінансами в цілому.

Основними завданнями створення системи «Прозорий бюджет» є:

- ✦ забезпечення відкритості всієї фінансово-господарської діяльності органів державної та місцевої влади та інших учасників процесу управління публічними коштами;
- ✦ сприяння зв'язку між фінансовою інформацією та кінцевими результатами діяльності органів державної та місцевої влади й інших учасників процесу управління публічними коштами;

- ✦ перехід до використання хмарних технологій (одна велика концепція, що включає в себе багато різних понять і регулює надання онлайн-послуг).

Головними перевагами використання системи «Прозорий бюджет» є:

- ✦ цілодобовий доступ до електронної інформації;
- ✦ використання дематеріалізованих носіїв інформації;
- ✦ одномоментність введення інформації;
- ✦ застосування єдиних реєстрів і класифікаторів;
- ✦ тісна взаємодія органів державної та місцевої влади між собою, із суб'єктами господарювання державної та комунальної власності, а також із громадянами.

Відповідно до запропонованих змін Розділ II досліджуваної Концепції матиме назву «Проблема, яка потребує розв'язання» і полягатиме у виокремленні проблем, що потребують негайного вирішення. Наявність такого розділу створює передумови для постійного перегляду зазначених положень на рівні законодавчих актів з урахуванням темпів розвитку інтегрованих інформаційних технологій та змін, які відбуваються в бюджетній системі України в ході її реформування. З огляду на зазначене, пропонуємо доповнити Розділ II «Проблема, яка потребує розв'язання» такою інформацією.

Перед Україною постала нагальна потреба в побудові ефективної та конкурентоспроможної національної економіки, яка б дозволила країні вийти на новий щабель соціально-економічного розвитку. Проте наявність проблем у системі управління публічними коштами не дає Україні можливості повною мірою розв'язати існуючі завдання.

Першочерговими викликами, на які держава повинна реагувати, є:

- ✦ часткове збереження документообігу між органами державної та місцевої влади;
- ✦ відсутність інтегрованих інформаційних технологій, що забезпечували б взаємозв'язок показників фактичного виконання бюджету з поставленими стратегічними завданнями;
- ✦ фінансові махінації, що виникають внаслідок відсутності повної автоматизації діяльності органів державної та місцевої влади;
- ✦ корупція при управлінні публічними коштами;
- ✦ непрозорість бюджетного процесу;
- ✦ зловживання службовими повноваженнями;
- ✦ дублювання операцій органами державної та місцевої влади при багаторазовому введенні й опрацюванні даних;
- ✦ відсутність інструментів для забезпечення взаємозв'язку стратегічного та бюджетного планування;

- ✦ розбіжності між плановими та фактичними показниками бюджету;
- ✦ неефективне бюджетне планування.

Для виправлення окреслених недоліків необхідна інтегрована інформаційна система «Прозорий бюджет», головне призначення якої – підвищення результативності управління публічними коштами шляхом забезпечення тісної взаємодії органів державної та місцевої влади між собою, із суб'єктами господарювання державної та комунальної власності та зовнішніми користувачами, що, своєю чергою, сприятиме забезпеченню відкритості, прозорості, підзвітності державної та місцевої влади. Науково-методичною основою подальших реформ повинні стати Бюджетний кодекс України, Закон України «Про Державний бюджет України».

Розділ II чинної Концепції «Мета і строки реалізації Концепції» присвячений визначенню мети, пріоритетних напрямів, завдань, планових строків реалізації Концепції, принципів, шляхів реалізації, основних вимог до системи «Прозорий бюджет» та її структурних компонентів. У цьому зв'язку пропонуємо вважати його Розділом III та доповнити функціями створення і розвитку системи «Прозорий бюджет»:

- ✦ організація виконання державного та місцевих бюджетів;
- ✦ касове обслуговування виконання державного та місцевих бюджетів;
- ✦ складання, розгляд і затвердження форм бюджетної звітності;
- ✦ організація публічного контролю в розрізі його видів;
- ✦ реєстрація та узагальнення інформації про стан фінансових і нефінансових активів і зобов'язань держави;
- ✦ ведення обліку в усіх учасників управлінського процесу;
- ✦ формування нормативно-довідкових баз про систему «Прозорий бюджет»;
- ✦ створення єдиних інформаційних довідників для органів державної та місцевої влади про порядок управління публічними коштами;
- ✦ створення та ведення єдиних реєстрів органів державної та місцевої влади;
- ✦ розробка та запровадження єдиного формату електронних документів;
- ✦ формування інформації про публічні закупівлі;
- ✦ розроблення порядку взаємодії системи «Прозорий бюджет» з іншими інтегрованими інформаційними системами з метою отримання інформації, необхідної для реалізації суб'єктами системи своїх повноважень;
- ✦ розроблення порядку електронного документообороту між органами державної та місцевої влади, юридичними особами, що користу-

ються публічними коштами, а також зовнішніми користувачами згідно з чинним законодавством;

- ✦ розроблення єдиних вимог до технічних і програмних засобів системи «Прозорий бюджет»;
- ✦ забезпечення захисту електронних сертифікованих підписів і розробка сертифікатних ключів для перевірки несертифікованих електронних підписів;
- ✦ створення е-архіву системи «Прозорий бюджет»;
- ✦ розробка заходів щодо захисту інформації, що зберігатиметься в системі «Прозорий бюджет».

Також пропонуємо доповнити існуючі принципи (централізації, централізованої системи обробки та маршрутизації інформаційних запитів, масштабованості, уніфікації інтерфейсів, відкритості для взаємодії, інтегрованості) такими, як:

- ✦ скоординованості (виключення дублювання процедур збирання та опрацювання інформації, а також забезпечення її опрацювання в режимі реального часу);
- ✦ надійності (безперебійність і надійність у функціонуванні інформаційних систем з організацією багаторівневого захисту інформації);
- ✦ законності (визначення та дотримання головних засад збирання та опрацювання інформації відповідно до чинного законодавства України);
- ✦ цілісності (забезпечення взаємозв'язку інформації з фінансовими показниками діяльності державної та місцевої влади й даними про результати їх діяльність);
- ✦ системності (системне використання реєстрів і класифікаторів різних кодів бюджетної класифікації, яке дозволяє органам державної та місцевої влади централізовано взаємодіяти);
- ✦ своєчасності (можливість своєчасного моніторингу публічних коштів, який має на меті попередження або виключення помилок при їх плануванні та використанні);
- ✦ відповідальності (відповідальність органів державної та місцевої влади в межах наданих їм повноважень за розміщення правдивої інформації про рух публічних коштів);
- ✦ програмності (реалізація інтегрованої інтерактивної системи згідно з програмним забезпеченням, розробленим або запозиченим відповідно до національних особливостей держави).

Такий підхід дасть можливість користувачам системи «Прозорий бюджет» більш чітко зрозуміти ті практичні та теоретичні засади, які вони можуть використовувати.

Щодо структурних компонентів системи «Прозорий бюджет», характеристику яких наведено в Розділі III чинної Концепції, то вважаємо, що їх необхідно винести в окремий розділ під назвою «Структурні компоненти реалізації Концепції в Україні». На нашу думку, структурна будова системи «Прозорий бюджет» відображає стабільну впорядкованість і зв'язки між її компонентами та підсистемами, необхідними для забезпечення взаємодії органів державної та місцевої влади між собою, із суб'єктами господарювання державної та комунальної власності, зовнішніми користувачами.

В Розділі IV «Очікувані результати» чинної Концепції такі результати наведено лише фрагментарно. Вважаємо, що цей розділ потребує суттєвого восконалання в напрямі розроблення показників оцінювання очікуваних результатів реалізації Концепції, які б відображали ступінь виконання планових заходів та планових дій, соціологічні дослідження, результати статистичних спостережень, громадські опитування, результати моніторингу міжнародних організацій щодо рейтингу України у сфері управління публічними коштами.

Таким чином, викладені концептуальні засади створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» свідчать про наявність проблемних положень, які потребують перегляду та впорядкування. З урахуванням запропонованих змін Концепція створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» включатиме такі розділи: Розділ I «Загальні положення Концепції», Розділ II «Проблема, яка потребує розв'язання», Розділ III «Мета і строки реалізації Концепції», Розділ IV «Структурні компоненти реалізації Концепції в Україні», Розділ V «Очікувані результати реалізації», Розділ VI «Обсяг фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів».

ВИСНОВКИ

Сьогодні в Україні активно проводиться реформування системи управління державними фінансами, однією з ключових позицій якої є впровадження інтегрованих інформаційних технологій в управління публічними коштами. Незважаючи на те, що цей процес характеризується рядом позитивних зрушень, проте мають місце й суттєві недоліки. У ході аналізу концептуальних засад розвитку системи «Прозорий бюджет» в Україні було вироблено пропозиції щодо змін головних положень Концепції створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет», запропоновано авторський підхід до трактування економічного поняття «система «Прозорий бюджет»», виокремлено завдання, функції створення досліджуваної системи, наведено переваги використання системи «Прозорий бюджет». У подальшому планується розширювати дослідження

в напрямі розвитку інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» та визначати її вплив на результативність управління публічними коштами в Україні. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Горбунов О. В. Прозорість місцевих бюджетів та публічність місцевого самоврядування в Україні: методики оцінювання та напрями їх удосконалення. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 2/3. С. 48–53.
2. Ливдар М. В., Ярошевич Н. Б., Кондрат І. Ю. Прозорість бюджету та залучення громадськості до бюджетного процесу на місцевому рівні. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 17. С. 562–567. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-17-83>
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет» від 11 лютого 2016 р. № 92-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92-2016-p>
4. Azad B., Faraj S. & Goh J. F. What Shapes Global Diffusion of e-Government: Comparing the Influence of National Governance Institutions. *Journal of Global Information Management*. 2010. Vol. 18. No. 2. P. 85–104. DOI: 10.4018/jgim.2010040104.
5. Chen Y. N., Chen H. M., Huang W. & Ching R. K. H. E-Government Strategies in Developed and Developing Countries: An Implementation Framework and Case Study. *Journal of Global Information Management*. 2006. Vol. 14. Issue 1. P. 23–46. DOI: 10.4018/978-1-60566-116-2.ch020.
6. Ifinedo P. & Davidrajuh R. Digital Divide in Europe: Assessing and Comparing the E-readiness of a Developed and an Emerging Economy in the Nordic Region. *Electronic Government: An International Journal*. 2005. Vol. 2. No. 2. P. 111–133. DOI: 10.1504/EG.2005.007090.
7. Moon J. M. The Evolution of E-government among Municipalities: Rhetoric or Reality? *Public Administration Review*. 2002. Vol. 62. No. 4. P. 424–433. DOI: 10.1111/0033-3352.00196.
8. Moon M. J., Welch E. W. & Wong W. What Drives Global E-governance? An Exploratory Study at a Macro level // 38th Hawaii International Conference on System Sciences. Big Island, HI, United States, 2005. 131 p.
9. Siau K. & Long Y. Using Social Development Lenses to Understand E-Government Development. *Journal of Global Information Management*. 2006. Vol. 14. No. 1. P. 47–62. DOI: 10.4018/jgim.2006010103
10. Singh H., Das A., Joseph D. Country-Level Determinants of E-Government Maturity. *Communications of the Association for Information Systems*. 2007. Vol. 20. P. 632–648. URL: <https://aisel.aisnet.org/cgi/viewcontent.cgi?article=2623&context=cais>
11. Srivastava S. C., Teo T. S. H. E-Government Payoffs: Evidence from Cross-Country Data. *Journal of Global Information Management*. 2007. Vol. 15. No. 4. P. 20–40. DOI: 10.4018/978-1-60566-116-2.ch026.
12. Wong W., Welch E. Does E-Government Promote Accountability? A Comparative Analysis of Website

Openness and Government Accountability. *Governance: An International Journal of Policy, Administration, and Institutions*. 2004. Vol. 17. No. 2. P. 275–297. DOI: 10.1111/j.1468-0491.2004.00246.x

REFERENCES

- Azad, B., Faraj, S., and Goh, J. F. "What Shapes Global Diffusion of e-Government: Comparing the Influence of National Governance Institutions". *Journal of Global Information Management*, vol. 18, no. 2 (2010): 85-104. DOI: 10.4018/jgim.2010040104.
- Chen, Y. N. et al. "E-Government Strategies in Developed and Developing Countries: An Implementation Framework and Case Study". *Journal of Global Information Management*, vol. 14, no. 1 (2006): 23-46. DOI: 10.4018/978-1-60566-116-2.ch020.
- Horbunov, O. V. "Prozorist mistsevykh biudzhetiv ta publichnist mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini: metody otsiniuvannia ta napriamy yikh udoskonalennia" [Transparency of Local Budgets and Publicity of Local Self Government in Ukraine: Methodologies of Evaluation and Directions for Their Improvement]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, no. 2/3 (2018): 48-53.
- Ifinedo, P., and Davidrajuh, R. "Digital Divide in Europe: Assessing and Comparing the E-readiness of a Developed and an Emerging Economy in the Nordic Region". *Electronic Government: An International Journal*, vol. 2, no. 2 (2005): 111-133. DOI:10.1504/EG.2005.007090.
- [Legal Act of Ukraine] (2016). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/92-2016-p>
- Lyvdar, M. V., Yaroshevykh, N. B., and Kondrat, I. Yu. "Prozorist biudzhetu ta zaluchennia hromadskosti do biudzhetnoho protsesu na mistsevomu rivni" [Transparency of the Budget and Public Involvement in the Budget Process at the Local Level]. *Ekonomika i suspilstvo*, no. 17 (2018): 562-567. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-17-83>.
- Moon, J. M. "The Evolution of E-government among Municipalities: Rhetoric or Reality?" *Public Administration Review*, vol. 62, no. 4 (2002): 424-433. DOI: 10.1111/0033-3352.00196.
- Moon, M. J., Welch, E. W., and Wong, W. "What Drives Global E-governance? An Exploratory Study at a Macro level". *38th Hawaii International Conference on System Sciences*. Big Island, HI, United States, 2005.
- Siau, K., and Long, Y. "Using Social Development Lenses to Understand E-Government Development". *Journal of Global Information Management*, vol. 14, no. 1 (2006): 47-62. DOI: 10.4018/jgim.2006010103.
- Singh, H., Das, A., and Joseph, D. "Country-Level Determinants of E-Government Maturity". *Communications of the Association for Information Systems*. 2007. <https://aisel.aisnet.org/cgi/viewcontent.cgi?article=2623&context=cais>
- Srivastava, S. C., and Teo, T. S. H. "E-Government Payoffs: Evidence from Cross-Country Data". *Journal of Global Information Management*, vol. 15, no. 4 (2007): 20-40. DOI: 10.4018/978-1-60566-116-2.ch026.
- Wong, W., and Welch, E. "Does E-Government Promote Accountability? A Comparative Analysis of Website Openness and Government Accountability". *Governance: An International Journal of Policy, Administration, and Institutions*, vol. 17, no. 2 (2004): 275-297. DOI: 10.1111/j.1468-0491.2004.00246.x